

23-10-2020

Ecologisch onderzoek

Helenaveenseweg 23, Sevenum

BNL advies
Landschapsarchitectuur en ecologisch advies

R.J.L. Bijvelds (Rik)
ECOLOGOOG BNL ADVIES

*Ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en
boerenwaluw op de locatie:*

Helenaveenseweg 23, Sevenum

Colofon:

Opgesteld door:	BNL advies Telefoonstraat 2 5428 GJ Venhorst T: 06 18 90 46 06 E: info@bnladvies.nl W: www.bnladvies.nl
Opdrachtgever:	Gebr. Willemsen Dhr. A. Willemsen Helenaveenseweg 23 5975 MS Sevenum
Status:	definitief
Versie:	20040.E001
Datum:	23-10-2020
Auteur:	Ing. R.J.L. Bijvelds (Rik)

© copyright BNL advies 2020

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. BNL advies kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoud

Colofon:	1
1. Inleiding	3
2. Wettelijk kader	4
2.1 Wet natuurbescherming	4
2.1.1 Bescherming van gebieden.....	4
2.1.2 Bescherming van soorten.....	4
2.1.3 Bescherming van houtopstanden.....	4
2.2 Verordening ruimte	4
3. Omschrijving plangebied	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Voorgenomen ontwikkeling.....	6
3.3 Beschrijving deelgebieden	7
3.3.1 Deelgebied A.....	7
3.3.2 Deelgebied B.....	8
3.3 Onderzochte beschermde soorten.....	9
3.3.1 Boerenzwaluw.....	9
3.3.2 Vleermuizen	9
4. Methode nader onderzoek	11
4.1 Vleermuizen	11
4.2 Boerenzwaluw	11
4.3 Samenvatting veldrondes.....	12
5. Veldonderzoek.	13
5.1 Resultaten veldonderzoek.....	13
5.2 Conclusies veldonderzoek.....	14
5.2.1 Vleermuizen.....	14
5.2.2 Boerenzwaluw	14
5.2.3 Overige soorten.....	14
6. Effectanalyse en maatregelen.....	15
6.1 Effectanalyse vleermuizen	15
6.2 Maatregelen t.a.v. vliegroute vleermuizen	15
7. Conclusie	16
Geraadpleegde bronnen:	17

1. Inleiding

Aanleiding

Op verzoek van dhr. A. Willemsen is een nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en de boerenwaluw uitgevoerd op de locatie: Helenaveenseweg 23 Sevenum. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de quickscan flora en fauna welke is uitgevoerd door Ecoresult B.V. met rapportkenmerk: ER20190627v02 (Aug. 2019).

De gebr. Willemsen willen op deze locatie het aanwezige, in gebruik zijnde, varkensbedrijf saneren en het bestemmingsplan wijzigen naar paardenhouderij. Tijdens de quickscan flora en fauna zijn vermoedens naar boven gekomen van de aanwezigheid van vleermuizen en de boerenwaluw. Het nader onderzoek naar deze soorten moet uitwijzen of deze soorten ook daadwerkelijk het plangebied gebruiken als voortplantings- en verblijfplaats.

Doel

De doelstelling voor het nader onderzoek is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

1. Maken vleermuizen en de boerenwaluw gebruik van het plangebied?
2. Welke functie heeft het plangebied voor de aangetroffen soorten?
3. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de beschermde soorten die gebruikmaken van het plangebied?
4. Welke mitigerende en compenserende maatregelen dienen te worden uitgevoerd?
5. Is het noodzakelijk een ontheffing op de Wet natuurbescherming aan te vragen?

Indien compenserende maatregelen noodzakelijk zijn om de schade aan beschermde soorten te compenseren, dient (ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag) een activiteitenplan te worden opgesteld. In dit activiteitenplan worden de compenserende maatregelen nauwkeurig beschreven.

2. Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijen bomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod.

2.2 Verordening ruimte

In de Verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In Noord-Brabant het ‘Natuurnetwerk Brabant’ (NNB) genaamd. De gebieden worden beschermd via het planologisch kader. Dit alles is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid van de goudgroene natuurzone kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van de goudgroene natuurzone.

Naast het ‘Natuurnetwerk Brabant’, kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden, kan sterk verschillen tussen provincies.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1. Soortenbescherming en verbodsbepalingen.

3. Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen in het agrarisch gebied op de locatie: omgeving Helenaveenseweg 23, Sevenum, gemeente Horst aan de Maas, in de provincie Limburg.

Het plangebied is opgebouwd uit 2 losse deelgebieden. In deelgebied A van het plangebied zijn opstallen aanwezig, dit betreffen vijf varkensstallen en twee open veldschuren. Ook is er een ruigte en een niet onderhouden akker aanwezig. Deelgebied B van het plangebied betreft één varkensstal. Het plangebied betreft het terrein zoals is weergegeven in Afbeelding 1.

Afbeelding 1: De projectlocatie met stallen en veldschuren binnen deelgebied A en B, wordt weergegeven binnen de rode lijnen. Bron: Kadviewer, datum: 22-10-2020

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

De werkzaamheden betreffen het slopen van zes varkensstallen, twee open veldschuren en het verwijderen van bomen en beplantingen (zie afbeelding 2). Voortkomend uit de eerder uitgevoerde quickscan flora en fauna, dienen de stallen, open veldschuren en bomen/beplantingen beoordeeld te worden op de aanwezigheid van de boerenzwaluw (Categorie 2 soort) en vleermuizen (Habitatrichtlijn).

Het vleermuisonderzoek wordt uitgevoerd a.d.h.v. het vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus.

Afbeelding 2: De projectlocatie met stallen en veldschuren binnen deelgebied A en B. Nummer 1-5 en 8 zijn de varkensstallen nummer 6 en 7 zijn de veldschuren. Bron: Kadviewer, datum: 22-10-2020

3.3 Beschrijving deelgebieden

3.3.1 Deelgebied A

De te slopen bebouwing in het plangebied bestaat uit:

- Vijf varkensstallen bestaand uit enkelvoudige kalkzandsteenblokken en bakstenen muur met luchtspouw, golfplatendak en houten steunbalken. De stallen zijn ongeveer 3 meter hoog.
- Varkensstal 1 en 3 hebben een metalen beschot aan de kopse kanten van de gevel.
- Varkensstallen 1, 3 en 4 hebben een uitstekend metalen beschot aan de zijkant van de stallen. Aan de onderzijde is deze dichtgemaakt met gaas.
- Aan de achterkant van stal 5 (aan de kant van de akker), zit een open bakstenen rand onder het dak, maar deze is dicht gemaakt met gaas.
- Bij varkensstal 1, 2, 3 (waar zich geen overhangend metalen beschot bevindt) zijn de openingen van het golfplaten dak dichtgemaakt onder de dakgoot.

- In varkensstallen 1, 3, 4 en 5 bevinden zich geen stootvoegen. Wel waren er enkele plaatsen waar het metselwerk beschadigd was. Enkel in schuur 2 bevinden zich laag in de gevel stootvoegen, en een stootvoeg naast de regenpijp (aan de achterste helft van het gebouw).
- Twee open schuren met nummer 6 en 7.
- Schuur 6 is opgebouwd uit enkelvoudige kalkzandsteenblokken een bakstenen muur met luchtspouw, metalen beschot tegen de gevel, een golfplatendak en metalen en houten steunbalken. De achterzijde aan de binnenkant van deze schuur is afgewerkt met houten latten. Aan de achterzijde van deze schuur bevindt zich ook een golfplaten afdak rustend op een houten/metalen constructie met daaronder een (hout)opslag.
- Schuur 7 is bestaande uit enkelvoudige kalkzandsteenblokken en bakstenen muur met luchtspouw, metalen beschot tegen de gevel, een golfplatendak en metalen steunbalken.

Blijvende (te handhaven) bebouwing in het plangebied bestaat uit:

- Een bewoond woonhuis, bestaand uit een bakstenenmuur met luchtspouw. Het huis heeft een dakpannen dak. Of ondergrondse ruimten aanwezig zijn, is niet bekend.

Bepanting is in het plangebied aanwezig in de vorm van:

- Een grote tuin met verschillende soorten planten (cultivars) en gazon. In de tuin staan verschillende bomen als beuk, taxus, hulst spec., rhododendron, robinia en cipres. Er zijn geen boomnesten of geschikte holten/kieren waargenomen in de beplanting.
- Enkele bomen rond de stallen.
- Een ruigte met gras en met verschillende kruidachtige planten als duizendblad, smalle weegbree en herderstasje voor stal 4.
- Een niet onderhouden akker waar ook kruidachtige planten op groeien achter stal 5.
- Bosgebied (dennen/eiken/beukenbos) rond het plangebied aan de zuid- en westkant. In dit bos zijn geen grote boomnesten aangetroffen.
- Open water is in dit deel van het plangebied niet aanwezig.

3.3.2 Deelgebied B

- Te slopen bebouwing in het plangebied bestaat uit:
- Een varkensstal (nummer 8) uit een enkelvoudige kalkzandsteenblokken en bakstenen muur met luchtspouw, golfplaten dak en houten steunbalken. De stal is ongeveer 3 meter hoog. In de bakstenen muren zijn stootvoegen aanwezig.

Bepanting is in het plangebied aanwezig in de vorm van:

- Monotoon grasland nabij de stallen.
- Bomen zijn niet aanwezig in het plangebied.
- Rondom dit gedeelte van het plangebied ligt droog gemengd bos bedoeld voor productie. In dit bos zijn geen boomnesten aangetroffen.
- Er is geen open water aanwezig in dit deelgebied van het plangebied. Langs het gebied (tussen de weg en het weiland) is wel een droogstaande greppel aanwezig.

3.3 Onderzochte beschermde soorten

3.3.1 Boerenzwaluw

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en boerenzwaluw. Huismussen kunnen alleen potentieel aanwezig zijn in het woonhuis. Hier zijn echter geen werkzaamheden gepland. Negatieve effecten zijn uitgesloten en aanvullend onderzoek is voor de huismus niet noodzakelijk.

De boerenzwaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Het voedsel wordt gezocht in de lucht: het bestaat uit enorme hoeveelheden kleine vliegende insecten die in volle vlucht verzameld worden. Ook komt de boerenzwaluw veel voor in de omgeving van water, waar de zwaluwen rakelings overheen scheren om insecten te verzamelen.

De boerenzwaluw trekt in groepen naar het zuiden. In september en oktober kunnen grote groepen boerenzwaluwen gezien worden: deze vogels verzamelen zich voor de lange reis. De boerenzwaluwen die in Nederland broeden, overwinteren in West- en Centraal-Afrika, ruwweg het gebied tussen Ivoorkust en Angola. Tussen eind maart en begin juni (met piek in mei) keren ze terug naar ons land.

(oude) Nesten van de boerenzwaluw bevinden zich in de schuren. Deze schuren zullen gesloopt gaan worden en er kan sprake zijn van de overtreding van de vogelrichtlijn artikel 3,1 lid 2. Er is daarom aanvullend onderzoek gedaan naar de vaste rust- en verblijfplaatsen van de boerenzwaluw.

3.3.2 Vleermuizen

Vleermuizen maken in de loop van de seizoenen gebruik van een netwerk van verschillende verblijfplaatsen. Vanuit hun verblijfplaats vliegen vleermuizen naar hun foerageergebied via vliegroutes waarbij ze gebruik maken van lijnvormige elementen, zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen. Vleermuizen maken gebruik van gebouwen als verblijfplaats en er zijn ook boombewonende vleermuizen. Elke vleermuissoort heeft zijn specifieke eisen (zie voor meer informatie over vleermuizen www.vleermuis.net en de soortenstandaards).

Vleermuizen zijn insectenetende zoogdieren en vinden hun voedsel op diverse locaties, zoals sloten, kanalen, plassen, bossen, bosranden, parken, bomenrijen, stadstuinen, weilanden en akkers.

Iedere vleermuissoort heeft zijn eigen jachttechniek om insecten te vangen. Watervleermuizen foerageren bijvoorbeeld voornamelijk vlak boven het wateroppervlak, maar worden ook wel foeragerend langs bomen waargenomen. Dwergvleermuizen, rosse vleermuizen en laatvliegers vangen vooral prooien in de lucht.

Vliegroutes zijn routes tussen de verblijfplaatsen en de voedselgebieden. Als een vliegroute onderbroken wordt door lichtverstoring of andere barrières, is een verblijfplaats vaak moeilijker of niet meer bereikbaar omdat de vleermuizen zich niet meer kunnen oriënteren. Vleermuizen hebben een sterke binding met de verblijfplaatsen omdat ze meestal ieder jaar opnieuw gebruikt worden. Tijdens de kraamtijd verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies.

Tijdens de paarperiode in de periode augustus-september proberen de mannetjes de vrouwtjes naar hun paarverblijf te lokken met zogenaamde paarroepjes. Tijdens de overwintering gaan de vleermuizen in winterslaap en pas in het voorjaar begint de kraamtijd waarna de jongen in de periode mei-juni geboren worden.

Geschiktheid plangebied voor vleermuizen

De varkensstallen en open veldschuren zijn door de aanwezige ruimte tussen de asbestgolfplaten en de afwerking aan de binnenzijde mogelijk geschikt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone- en grijze grootoorvleermuis.

In stal 1 t/m 5 is dit enkel mogelijk op plaatsen waar er scheuren en kieren aanwezig zijn in het metselwerk welke mogelijk toegang bieden tot de spouw.

In stal 8 zijn stootvoegen aanwezig in de gevels welke toegang geven tot de spouw. Deze holttes kunnen dienen als zomer-, paar- en kraamverblijfplaats.

Het plangebied is geschikt als niet-essentieel functioneel leefgebied (zowel foerageergebied als mogelijke vliegroutes) voor gebouwbewonende vleermuizen. Er zijn in de omgeving echter voldoende alternatieven aanwezig.

Het plangebied is ongeschikt voor boombewonende vleermuissoorten (rosse vleermuis, en watervleermuis). De bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd op geschikte holte en kieren, welke afwezig waren binnen het plangebied. Er is enkel één holte waargenomen in een van de bomen in de bomenrij langs de weg aan de kant van deelgebied A (net buiten het plangebied), welke mogelijk wél geschikt zou kunnen zijn voor een verblijfplaats (zomerpaar of kraamverblijf) van een boombewonende vleermuis (Rosse vleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis). Het plangebied is geschikt als niet-essentieel functioneel leefgebied (zowel foerageergebied als mogelijke vliegroutes) voor boombewonende vleermuizen. In de nabije omgeving van het plangebied zijn echter voldoende alternatieven aanwezig.

4. Methode nader onderzoek

4.1 Vleermuizen

Tijdens het vleermuisonderzoek is onderzocht welke soorten en aantallen vleermuizen in het gebied voorkomen, en welke functie(s) het plangebied heeft voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes). Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk is.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd aan de hand van het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017). Dit is een door het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. BNL advies is als kandidaat-lid aangesloten bij het NGB. Het vleermuisprotocol geeft aan dat meerdere onderzoeksronden nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. De bezoeken moeten worden uitgevoerd in de vleermuisactieve periode tussen half mei en eind september.

Met behulp van een batdetector type Pettersson D240x, een SiOnyx nachtkijker met opnamefunctie en zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden om in hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden.

Het vleermuisonderzoek in de voorjaarsperiode is met het oog op de grootte van het plangebied uitgevoerd door twee personen. Voor het vleermuisonderzoek in het najaar is één persoon ingezet; dit aangezien de vleermuizen veelal vanaf een vaste locatie (paar)roepen en derhalve eenvoudiger waargenomen worden.

De volgende bezoeken zijn uitgevoerd:

- Een ochtendbezoek (voor zonsopkomst) én twee avondbezoeken (na zonsondergang) in de periode 1 mei t/m 15 juli om kraam- en zomerverblijfplaatsen en vlieg- en foerageergebieden te onderzoeken;
- Drie avondbezoeken (na zonsondergang) in de periode 1 augustus t/m 1 oktober om paar- en winterverblijfplaatsen en vlieg- en foerageergebieden te onderzoeken.

De onderzoeken naar kraam- en zomerverblijfplaatsen zijn uitgevoerd op 5 mei, 3 juni en 14 juli 2020. De onderzoeken voor het paarverblijf zijn uitgevoerd op 18 augustus, 8 september en 29 september 2020 (zie tabel 2). Tijdens de bezoeken zijn de open veldschuren ook van binnen tevens nog visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van vleermuizen (als extra controle). Aangezien het onderzoek geheel conform het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol is uitgevoerd, zijn de resultaten betrouwbaar.

4.2 Boerenwaluw

Tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid van de boerenwaluw is gezocht naar aanwezige/ bewoonde nesten en de vogels zelf. Dit is uitgevoerd in de periode juni / juli met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen.

De onderzoeken hebben plaatsgevonden op 3 juni en 14 juli 2020 (zie tabel 2).

4.3 Samenvatting veldrondes

Datum	Zon op/ onder	Tijd van-tot	Temp. In °C	Wind	Weer en bewolking	Onderzoeksrond
5-5-2020	06:01 / 21:12	21:15 / 23:15	11,1 °C	1 Bft	Licht bewolkt	Vleermuis ronde 1
3-6-2020	05:23 / 21:53	19:30 / 21:30 en 21:50 / 23:50	21,6 °C	2 Bft	Helder	Vleermuis ronde 2 & boerenwaluw ronde 1
14-7-2020	05:36 / 21:54	03:30 / 05:30 en 06:00 / 08:00	10,2 °C	1/2 Bft	Helder	Vleermuis ronde 3 & boerenwaluw ronde 2
18-8-2020	06:29 / 20:57	20:50 / 23:00	23,6 °C	2/3 Bft	Licht bewolkt	Vleermuis ronde 4
8-9-2020	07:03 / 20:08	20:00 / 22:15	17,4 °C	1/2 Bft	Bewolkt	Vleermuis ronde 5
29-9-2020	07:38 / 19:21	19:15 / 21:15	21,6 °C	2 Bft	Licht bewolkt	Vleermuis ronde 6

Tabel 2: Rondes veldwerk

Afbeelding 3: Locaties waarnemingen vleermuizen. Bron: Kadviewer, datum: 23-10-2020

5. Veldonderzoek

5.1 Resultaten veldonderzoek

De resultaten van de uitgevoerde veldbezoeken zijn hieronder in chronologische volgorde beschreven. In afbeelding 3 zijn de locaties/ vliegroutes van aangetroffen soorten weergegeven.

- Vleermuizen 1: 5 mei 2020
De eerste activiteiten van twee foeragerende gewone dwergvleermuizen aan de noordoostzijde van het plangebied (zie afbeelding 2). Activiteit was ruim na uitvliegtijd. Ook zijn twee laatvliegers in strakke lijn overvliegend gezien van noordoost naar zuidwestelijke richting. Deze dieren hadden totaal geen binding met het plangebied. Geen in- of uitvliegende exemplaren waargenomen.
- Boerenwaluw 1: 3 juni 2020
Controle oude nesten: geen activiteit zichtbaar. Ook geen vliegende exemplaren aangetroffen binnen het plangebied.
- Vleermuizen 2: 3 juni 2020
Drie kortstondig foeragerende gewone dwergvleermuizen aan oost- en zuidzijde van het plangebied waargenomen. Geen in- of uitvliegende exemplaren waargenomen. Enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen boven de Helenaveenseweg, foeragerend/ doorvliegend.
- Boerenwaluw 2: 14 juli 2020
Controle oude nesten: nog steeds geen activiteit zichtbaar en in het projectgebied zijn geen boerenwaluwen gezien.
- Vleermuizen 3: 14 juli 2020
Tijdens het ochtendbezoek gepost bij de stal in deelgebied B en tussen stal 1 & 2. Opnameapparatuur geplaatst tussen stal 4 en 5. In deelgebied B ten noorden van de stal was een foeragerende gewone dwergvleermuis aanwezig (foeragerend langs bosrand). Weggevlagen in noordoostelijke richting. Achter stal 2 en 3 waren twee gewone dwergvleermuizen aan het foerageren tegen de bosrand. Later zuidoostelijk weggevlagen. Verder geen in- en uitvliegende dieren waargenomen/ op beeld gehad. Ook zijn drie laatvliegers in strakke lijn overvliegend gezien van zuidwest naar noordoost (deelgebied B). Deze dieren hadden totaal geen binding met het plangebied. Naar aanleiding van eerdere waarnemingen verblijven ze niet in of nabij het plangebied.
- Vleermuizen 4: 18 augustus 2020
Vanaf 21:00 uur duidelijke activiteit in de vorm van een vliegroute aan de noordwestzijde van het plangebied. Deze avond zijn tussen 21:00 en 21:45 uur, zes laatvliegers gepasseerd. Ook zijn drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen, waarvan 1 boven de Helenaveenseweg. Tijdens het veldbezoek zijn geen in- en uitvliegende vleermuizen waargenomen.

- Vleermuizen 5: 8 september 2020

Rondom de gebouwen weinig activiteit. Bij veldschuur 7 is een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Ook deze ronde geen in- en uitvliegende vleermuizen waargenomen.

- Vleermuizen 6: 29 september 2020

Weinig activiteit van vleermuizen. Bij veldschuur 7 en achter stal 3 was één foeragerende gewone dwergvleermuis aanwezig. Achter stal 8 is eenmalig een ruige dwergvleermuis gehoord, maar deze is niet meer teruggekomen. Verder geen in- en uitvliegende dieren waargenomen/ op beeld gehad.

5.2 Conclusies veldonderzoek

5.2.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In zowel de varkenstallen als de open veldschuren zijn met zekerheid geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Er is nooit een in- of uitvliegende vleermuis waargenomen en ook geen gedrag dat kan duiden op een verblijfplaats. Gezien het bedrijf nog volop in werking is, zijn de stallen ook niet geschikt voor de aanwezigheid van vleermuizen. In varkensstallen is, zoals uit eerdere onderzoek gebleken, het gehalte ammoniak en temperatuurverschillen te groot voor de aanwezigheid van vleermuizen.

In de open veldschuren zijn ook verder geen geschikte verblijfplaatsen aangetroffen, waar in- en uitvliegende vleermuizen aanwezig waren.

Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken van 5 mei, 14 juli en 18 augustus circa twee tot zes laatvliegers over de route noordoost/ zuidwest en andersom waargenomen. Deze dieren hadden totaal geen binding met het gebied, wat duidt op een vliegroute van verblijfplaats naar foerageergebied.

Foerageergebied

Tijdens het veldbezoek zijn op onregelmatige momenten en in lage aantallen foeragerende gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied waargenomen. Het plangebied vormt geen essentieel (beschermd) foerageergebied van vleermuizen. Rondom het plangebied is een groen gebied met bossen en struwelen aanwezig dat meer en intensiever gebruikt wordt aangezien waargenomen vleermuizen tijdens de veldbezoeken meerdere malen in deze richting vlogen.

5.2.2 Boerenwaluw

Zowel tijdens de veldbezoeken gericht op de boerenwaluw, als tijdens de overige veldbezoeken zijn geen boerenwaluwen binnen het plangebied waargenomen. Ook zijn de aanwezige nestindicaties, welke tijdens de quickscan naar voren kwamen, niet bewoond en kunnen worden aangeduid als 'verlaten'.

5.2.3 Overige soorten

Tijdens het nader onderzoek zijn geen sporen/ aanwijzingen aangetroffen van andere beschermde soorten flora en fauna.

6. Effectanalyse en maatregelen

6.1 Effectanalyse vleermuizen

Indien de hoge bomen liggende tussen plangebied A & B (langs Helenaveenseweg) worden weggenomen is naar verwachting sprake van aantasting van de vliegroute van vleermuizen. Dit door aantasting van de lijnvormige structuur die door vleermuizen gebruikt wordt (en tevens dekking biedt). Zodoende is bij het wegnemen van bomen langs de noordwestelijke en noordoostelijke zijde van het plangebied sprake van een overtreding van artikel 3.5 (lid 2 en 4) van de Wet natuurbescherming.

Door het ontbreken van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van vleermuizen zijn effecten op deze beschermde onderdelen van het leefgebied van vleermuizen uitgesloten. Er worden ten aanzien van de verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van vleermuizen zodoende geen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

6.2 Maatregelen t.a.v. vliegroute vleermuizen

Tussen plangebied A & B (langs Helenaveenseweg) is een essentiële vliegroute aanwezig voor vleermuizen. Afhankelijk van de precieze invulling van de verwijdering van groenstructuren binnen het terrein is al dan niet sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Aantasting van deze vliegroute kan worden voorkomen door de hoge bomen langs de Helenaveenseweg te behouden. Tevens dienen de sloop- en bouwwerkzaamheden bij daglicht te worden uitgevoerd, om tijdelijke aantasting van de vliegroute te voorkomen. Dit betreffen mitigerende maatregelen waarmee overtreding van de Wet natuurbescherming (en een ontheffingsplicht) voorkomen wordt. Wanneer de bomen tussen plangebied A & B wel gekapt worden, moet een ontheffingsaanvraag ingediend worden bij de provincie Limburg.

7. Conclusie

Voor de vliegroute van vleermuizen kan middels het behouden van de bomen langs de Helenaveensweg én het uitvoeren van de werkzaamheden bij daglicht, overtreding van de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

Voor de boerenzwaluw is geen vervolg nodig. Er is namelijk geen sprake van beschermd leefgebied van deze soort.

Tijdens de werkzaamheden blijft te allen tijde de zorgplicht van kracht en bij een veranderende situatie dient altijd een ecooloog ingeschakeld te worden.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, verblijf ik.

Met vriendelijke groet,
Ing. R.J.L. Bijvelds
Ecoloog BNL advies

23-10-2020

Geraadpleegde bronnen:

1. www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/boerenzwaluw
2. <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
3. Ecoresult B.V. met rapportkenmerk: ER20190627v02 (Aug. 2019).